

¹П.М. Махашова^а, ¹Ж.Т. Сабралиева

¹М.Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, Тараз қ., Қазақстан

СТУДЕНТТЕРДІҢ ТАНЫМДЫҚ ІЗДЕНІМПАЗДЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ АЛАТЫН ОРНЫ

Махашова Патима Менлибаевна, Сабралиева Жанар Тузельбековна

Аңдатпа. Бұл мақалада студенттердің танымдық ізденімпаздығын қалыптастырудың негізгі шарттары, ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру, ғылыми шығармашылыққа ұмтылу мәселелеріне тұжырым жасалынған. Сонымен қоса, студенттердің ғылыми зерттеу жұмыстарын жетілдіру, оқу орындарында жоғары білікті ғылыми және тәжірибелі мамандарды даярлауға бағытталған. Оқу үрдісінде танымдық белсенділігін, ақыл-ой қабілеттерін дамытуда, оқуға қажетті біліктер мен дағдылар, алған білімнің саналылығы және біліктілігін қамтамасыз етуге негізделген.

Студенттерді танымдық ізденімпаздығы арқылы ғылыми-педагогикалық қызметке даярлау, өз бетінше білімін көтеру, ғылыми-техникалық, мәдени-ақпараттармен жұмыс істеуі, оқудағы жетістіктеріне бағыттау мәселелеріне талдаулар жасалынған.

Түйін сөздер: мотивтер, дидактикалық аспект, теориялық аппарат, эксперименттік, интегралдық құрылым.

РОЛЬ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В ФОРМИРОВАНИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ЛЮБОЗНАТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ

Махашова Патима Менлибаевна, Сабралиева Жанар Тузельбековна

Аннотация. В данной статье сформулированы основные условия формирования познавательной активности студентов, вопросы организации научно-исследовательской работы, стремления к научному творчеству. Кроме того, совершенствование научно-исследовательской работы студентов направлено на подготовку высококвалифицированных научных и опытных специалистов в учебных заведениях. Развитие познавательной активности базируется на осознанности и квалифицированности применения знаний, обеспечении умений и навыков необходимых для обучения и развития умственных способностей. Проведен анализ вопросов подготовки студентов к научно-педагогической деятельности ориентирован на познавательный поиск, самообразование, научно-техническую, культурно-информационную работу, ориентацию на учебные достижения.

Ключевая слова: мотивы, дидактический аспект, теоретический аппарат, экспериментальная, интегральная структура.

THE ROLE OF SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FORMATION OF COGNITIVE CURIOSITY OF STUDENTS

Makhashova Patima Menlibayevna, Sabralieva Zhanar Tuzelbekovna

Abstract. This article formulates the main conditions for the formation of cognitive activity of students, the organization of research work, the desire for scientific creativity. In addition, the

improvement of students' research work is aimed at training highly qualified scientific and experienced specialists in educational institutions. The development of cognitive activity is based on awareness and proficiency in the application of knowledge, providing the skills and abilities necessary for learning and the development of mental abilities. The analysis of the issues of preparing students for scientific and pedagogical activity is focused on cognitive search, self-education, scientific and technical, cultural and informational work, orientation to educational achievements.

Keywords: motives, didactic aspect, theoretical apparatus, experimental, integral structure.

Кіріспе. ҚР білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында Қазақстандық білім мен ғылымның жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру және жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде тұлғаны тәрбиелеу және оқыту, ең алдымен ғылымды дамыту, педагог кадрлардың мәртебесін арттыру мәселелеріне үлкен мән берілген.

Қазақстан Республикасының білім беру жүйесі саясатындағы негізгі мақсаттың бірі – жан-жақты, білімді, шығармашылық қабілетті, танымдық іс-әрекеті мен белсенділігі жоғары жеке тұлғаны қалыптастыру. Білім беру мен оқыту теориясының әдіснамалық негізі – таным теориясы және студент тұлғасын жан-жақты және үйлесімді қалыптастыру туралы ілімі болып табылады. Ендеше жоғары оқу орындарында студенттердің танымдық белсенділігін қалыптастыруды арнайы ұйымдастыру оқу үрдісін жетілдірудің негізгі шарты болып саналады[1].

Мемлекет алдында студенттердің ғылыми зерттеу жұмыстарын (ҒЗЖ) жетілдіру және одан әрі дамыту, жоғары оқу орындарында болашақ оқытушыларды, сонымен қатар жоғары кәсіптік білімі бар, жоғары білікті ғылыми және тәжірибелі мамандарды даярлау мен қалыптастыру үшін қолайлы жағдайлар жасау міндеті тұр.

Қазіргі педагогикалық және психологиялық әдебиеттерде студенттердің сабақта, сабақтан тыс уақытта және отбасылар арасындағы танымдық іс-әрекетін қалыптастыру мәселелері көбірек зерттелуде. Оқу үдерісінде студенттердің танымдық қызметі дами отырып, оқытушы мен студент арасындағы қарым-қатынас қалыптасады. Өз бетінше білімін көтеру әр педагогтың қалауынша істелетін жұмыс емес, ол оның белгілі міндетіне айналуы керек. Ол ақпараттар легімен: қоғамдық-экономикалық, ғылыми-техникалық, мәдени-ақпараттармен жұмыс істеп, оны әр оқушының дамуына бағыттауы және ұйымдастырылуы тиіс. Осылайша, оқытушының кәсіптік білім деңгейі студенттердің оқудағы жетістіктеріне тікелей әсер етеді. Сонымен бірге, педагог білім берумен қатар болашақ маманның танымдық ізденімпаздығы мен ғылыми-зерттеу жұмыстарына тәрбиелеуді жоғары оқу орнының негізгі мақсаттарының бірі деп түсіну қажет.

Білім алушының танымдық белсенділікті арттыратын танымдық әрекетін дамытуда проблемалық оқытудың маңызын В.И.Зазвязинский, М.И. Махмудов, Ж.Б. Қоянбаев, А.А. Бейсенбаева атап көрсеткен.

Студент жоғары оқу орнында оқып жүрген кезден-ақ өз білімін көтеріп, алдағы кәсіптік еңбегіне дайындалуы қажет. Өз бетінше білімін көтеру әр педагогтың қалауынша істелетін жұмыс емес, ол оның белгілі міндетіне айналуы керек. Ол ақпараттар легімен: қоғамдық-экономикалық, ғылыми-техникалық, мәдени-ақпараттармен жұмыс істеп, оны әр студенттің дамуына бағыттауы және ұйымдастыруға болады.

Зерттеу шарттары (бастапқы материалдары) мен әдістері. Танымдық ізденімпаздықтың жоғарғы деңгейі ғылыми шығармашылыққа ұмтылу арқылы сипатталады және өз бетімен білім алуға ұмтылу - танымдық ізденімпаздықты қажет етеді. Осылайша, педагог кәсіптік білім деңгейі бойынша студенттерге білім берумен қатар өздігінен жұмыс істеуге тәрбиелеуі керек. Сондықтан студенттердің - танымдық ізденімпаздығы мен ғылыми-зерттеу жұмыстарын оқу орнының негізгі мақсаттарының бірі деп түсіну қажет.

Ғалымдардың «танымдық белсенділік» ұғымына берген анықтамалары Р.А.Низамов «Жеке адамның күшейтілген танымдық жұмысын сипаттайтын ерікті жағдайы». А.Ғ.Қазмағамбетов «Өзіндік жұмыс - жеке тұлғаның белсенділігінің маңызды көрсеткіші. Белсенділік ол танымдық, құқықтық т.б. болуы мүмкін». А.Е.Әбілқасымова «Оқу әрекетінде оқу міндеттері шешіліп, мотив танымдық белсенділік» арқылы ақпаратты қабылдаудан бастап, күрделі шығармашылық әрекеттің қалыптасуы мен анықталады. Жалпы А.Н. Леонтьевтің теориялық ұстанымы оқу мотивациясын белсенділік тұрғысынан қарастыруға мүмкіндік береді. Бұл жағдайда мотив әрекетпен бірлікте әрекет құрылымының ішкі сипаттамасы ретінде қарастырылады[2,272].

Сондықтан оқу танымдық және ғылыми ізденістер жүйесіндегі мәселелер студенттің көзқарасын кеңейтуге, ой-өрісін дамытуға, болашақ маманның әлеуметтік, педагогикалық-психологиялық сипаты мен жеке қасиеттерінің жетілуіне елеулі әсер етеді.

Зерттеу жұмыстары оқу процестерімен қатар жүре отырып, алғашында әдет түрінде дамып, қалыптасады, танымдық қажеттілік түріне айналады, бұл студенттің танымдық ізденімпаздығының дамуына негіз болады. Әсіресе бұл жұмыстарда әр студенттің жеке мүмкіндіктері мен қасиеттерінен көрінеді.

Танымдық әрекеттерін ұйымдастырудың, соған сәйкес танымдық ізденімпаздығын дамытудың негізгі шарттарының бірі – негізгі ақпараттарды іріктеп, таңдай, бағдарлай білуі. Студенттердің белсенділігін арттыруда заманау әдістерді қолданудың мәні зор.

Атап айтсақ; Жарнама әдісі – бұл күнделікті өмірімізде жиі кездесетіндіктен, онымен бәрі таныс. Тек нені жарнамалау керек және мақсаты қандай соны нақты анықтап алса болғаны. Ойды қысқа да нұсқа жеткізуге, соған қарамастан ең негізгі мәселені айта білуге үйретеді. Зерттеушілердің көбі жарнама ғылымның арнайы бір саласына жатқызса, практиктер басқару, кәсіпкерлік пен іскерлік өрісінен іздегісі келеді, ал жарнамалық хабарландырулар әзірлеуге қатысы бар мамандар шығармашылық үдерістің өзіндік бір түрі деп санайды[3,59].

Зерттеу жұмыстарымен байланыссыз оқу процесінде мұндай бағдарлаудың тек қарапайым ғана дағдылары қалыптасады да, оқу бітірген жас маман жұмыс орнында іріктеу, бағдарлаумен, әдебиеттермен жұмыспен, нұсқаулармен жаңадан танысуға тура келеді. Ғылымның білім беру функциясы дүниетанымның функциясына жақын, өйткені білім берудің басты міндеті – адамдарды мәдениет құндылықтарына үйретуге жол ашады.

Жоғарыда атап көрсеткеніміздей, танымдық ізденімпаздықтың қалыптасуы және дамуы өзіндік танымдық әрекетке тікелей байланысты. Сондай-ақ, мұндай әрекетте неғұрлым жаңашылдық элемент, шығармашылық болса, соғұрлым танымдық ізденімпаздықтың қалыптасуы мен дамуы көрінеді. Оқу белсенділігінің өте жоғары сатысында шығармашылық әрекет, ішінара ғылыми-зерттеу әрекеті көрініс береді. Сондықтан, оның басқа оқу әдістеріне қарағанда студенттің танымдық ізденімпаздығын дамыту тұрғысында мүмкіндіктері көп. Бірақ бұл оқу және ғылыми-зерттеу жұмыстарын дұрыс ұйымдастырғанда ғана жүзеге асады. Дегенмен де, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жалпы оқу процесін бөліп қарауға болмайды.

Оқу және ғылыми-зерттеу жұмыстарын, өзіндік жұмыс тапсырмаларын дайындағанда алдын-ала мынадай екі міндетті шешу қажет.

1. Оқытып отырған пәннің құрылымдық ерекшеліктерін ескере отырып, оқу кезеңінің дидактикалық міндеттеріне сәйкес, студенттерге күрделілік деңгейі әр түрлі тапсырмалар дайындау.

2. Тапсырмаларды орындауды ұйымдастыруда студенттердің түрлі ізденімпаздық деңгейлерін анықтау.

Студенттің танымдық ізденімпаздығы деңгейі мотивтері мен бағыттары, бұрынғы алған білімдері мен біліктері, дағдылары оның әлеуметтік-психологиялық және психикалық-физиологиялық ерекшеліктеріне тікелей байланысты. Сондай-ақ оқытушының студентке үлгі боларлық өзінің шығармашылық әрекеті, еңбек сүйгіштігі танымдық белсенділігі, ғылымға үлесі, оған қызығушылығы, педагогикалық мәдениеттілігі – студенттің оқу әрекетінде мотивтерін қайта құруына, қажетті бағытты таңдауына, өзінде әлеуметтік құнды қасиеттерді

қалыптастыруына көмектеседі. Оқу және ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындау барысында түрлі қиындықтарды жеңу, жаңа шығармашылық деңгейге өту, күткен нәтижеге жету және т.б. қарастыруға мүмкіндік береді.

Зерттеу нәтижелері. Зерттеу әдісі белгілі бір ғылыми міндетті, амалдар мен ресми тәртіптерді орындауға бағытталған зерттеу әрекетінің нормативті моделі арқылы түсіндіріледі. Неғұрлым ғылымдар әдістерге бай болса, соғұрлым ғалымдардың істері сәттірек болады[4.99].

Ғылыми жұмыстарды орындау қажетті арнайы әдебиеттерді оқу мен талдауды, сондай-ақ осы мәселе жөнінен практикалық тәжірибені кең қолдануға бағыттайды. Педагогикалық-психологиялық әдебиеттерді талдау көрсеткендей, студентті ғылыми әрекетке дайындау мәселесін зерттеудің екі бағытын атап көрсетуге болады.

1. Ғалым - педагог тұлғасының өзіндік психологиялық моделін жасау(психологиялық аспект).

2 Болашақ мұғалімдерді ғылыми-педагогикалық қызметке даярлаудың әдістемесін жасау(дидактикалық аспект.)

Студенттерді ғылыми-педагогикалық қызметке даярлау- болашақ ұстаз тұлғасының танымдық ізденімпаздығын қалыптастыру процесін яғни оның дайындығын көрсететін, өзіндік әрекетке ұмтылуы мен оның шешімін танымдық ізденімпаздығы негізінде жүзеге асырудың тиімді жолдарын таңдай алатын жеке тұлға даярлау ретінде анықтауға болады.

- Мұғалім- зерттеуші мынаны білуге тиісті: әдіснаманы, логиканы, әдістерді, психологиялық-педагогикалық зерттеудің әдістемесін, принциптерді, жүйелеу және жалпылау;

- ғылыми ақпараттарды қолдану, ғылыми-әдістемелік материалдар мен ақпараттарды құру, оларды баспадан жарыққа шығаруға дайындау, ғылымды ұйымдастыру;

- педагогика және психологиядан білімі мен біліктерін оқу-тәрбие, зерттеу әстерінде қолдана алуы;

- педагогикалық міндетті анықтау және оны тиімді шешу жағдайларын білу;

- өзінің және әріптестерінің тәжірибелерін талдау, жалпылау, оның педагогикалық теориямен сабақтастығын анықтау;

- ғылымның теориялық аппаратын, формалары мен соңғы жетістіктерді, негізгі танымдық әрекеттерді(суреттеу, түсіндіру,қайта өңдеу) білу;

- өз бетімен зерттеу көздерін табу, әдістерін меңгеру;

- тиімді ізденіс тәсілдерін қолдану,таңдау, сақтау және ақпаратты қолдан

Студенттердің шығармашылық белсенділігімен, ізденімпаздығынсыз оның әлеуметтік белсенділігін елестету мүмкін емес. Сондықтан мұғалімнің жоғары дәрежедегі зерттеушілік мәдениеті болуы тиіс.

Біздің республикада тікелей танымдық іс-әрекетті зерттеу бойынша мәлім психолог-ғалым С.М. Жақыповтың еңбектері ғылыми-әдіснамалық негіз ретінде жоғары бағаланады. Әрі оның ғылыми мектебінде шәкірттері де педагогикалық іс-әрекетті қазақтың ұлттық ерекшеліктерімен және танымдық іс-әрекетпен байланысты зерттеп келеді. Танымдылық белсенділік мәселелік сұрақ, берілген тапсырманы талдау, салыстыру, жинақтау және ғылыми болжам жасату арқылы туындайды. Студенттердің оқу үрдісіндегі танымдық іс-әркетін дұрыс қалыптастыру үшін мұғалім сабаққа әр-түрлі бейнелі көрнекіліктерді, тірек сызбаларды қолдану керек. [5,44].

Оқытушы мен студент, мұғалім мен оқушы өзара диалогтік қарым-қатынас орнатса ғана шынайы бірлескен іс-әрекетті анықтайтыны, және бірлескен іс-әрекетте екі жақты ойлау әрекеті жүзеге асып, оқыту үрдісінде ортақ мақсатқа негізделген ортақ мағыналық қор пайда болатыны туралы концепциясы біздің болашақ педагогтарда әлеуметтік интеллектінің дамуы аса өзекті мәселе екендігін дәлелдей түседі. Өйткені, ең алдымен педагогтың өзінде танымдық үрдістердің, қарым-қатынаста мәнді болатын тұлғалық және кәсіби сапалардың дамуы ғана

оның оқыту-тәрбиелеу іс-әрекетін мақсатқа сәйкес жүргізуінің шарты болып табылатынын көрсету барысында ғылыми зерттеулер әртүрлі негіздер бойынша да жіктеледі.

Ғылыми нәтижелерді талқылау. Студенттердің танымдық іс-әрекеті оқу үрдісіне негізделі отырып дамиды. Яғни бұл іс-әрекеттер қарым-қатынас арқылы қалыптасады. Олардың ішінде ең маңыздысы – оқытушы мен студент арасындағы қарым-қатынас. Студенттердің танымдық іс-әрекетінің дамуы оқытушының оқытуына да байланысты болғандықтан, оқыту теориясының негізін салушылар бұны педагогикалық жағдай, оқу-тәрбие үрдісі жағынан қарастырған.

Зерттеуде басты құндылық шындыққа қарай қозғалу процесінің құндылықтары болып табылады. Бұл құндылық ойлаудың зерттеу типіне өткінші емес. Зерттеу қызметінде шындыққа апарар екі ерекшелік бар[6,15].

Іргелі ғылыми зерттеулер– бұл адамның, қоғамның, қоршаған табиғи ортаның құрылысының, қызмет етуі мен дамуының негізгі заңдылықтары туралы жаңа білім алуға бағытталған эксперименттік немесе теориялық қызмет арқылы жүзеге асады. Сондықтан коммуникативтік, ақпараттық және тәрбиелік мақсаттарға қол жеткізу үшін интеллектуалдық және шығармашылық қабілеті жоғары балалардың өз бетімен білім алу мүмкіндігі болуы тиіс. Студенттердің зерттеу мәдениетінің қалыптасуына көмек беру мұғалімнің негізгі міндетінің біріне айналады. Бұл оқу-әдістемелік жұмысты жаңаша құруды талап етеді.

Қолданбалы ғылыми зерттеулер – бұл практикалық мақсаттарға жету және нақты міндеттерді шешу үшін жаңа білімді қолдануға бағытталған зерттеулер. Басқаша айтқанда, олар іргелі зерттеулер нәтижесінде алынған ғылыми білімді адамдардың практикалық қызметінде пайдалану проблемаларын шешуге бағытталған.

Зерттеу жұмысы зерттеудің объектілік аймағын таңдаудан басталады, яғни, проблеманы шешуді талап ететін маңызды саласы болып табылады.

Объективті аймақты таңдау объективті және субъективті факторлармен анықталады: Атап айтсақ:

- маңыздылығы;
- шешілмеген мәселелердің болуы;
- жаңалығы мен болашағы;
- зерттеушінің өмірлік тәжірибесі;

-зерттеушінің белгілі бір тақырыпқа бағытталған ғылыми ұжыммен, ғылыми жетекшімен практикалық қызметтің қандай да бір бағытымен байланысы.

Ғылыми проблеманы зерттеу барысында белгілі бір саланы бағдарлай отырып, тек белгілі тиісті нәрселерді салыстыра отырып табуға болады. Ғылыми мәселе өз бетінше ұсынылмайды, тәжірибе мен ғылыми әдебиеттің жағдайын терең зерделеудің нәтижесі болып табылады, оның тарихи белгілі бір кезеңінде тану процесінің қарама-қайшылығын көрсетеді. Мәселенің дұрыс қойылуы - ғылыми ізденістің жетістігінің кепілі. Проблеманың көзі әдетте іс жүзінде туындайтын тар орындар, қиындықтар, қақтығыстар болып табылады. Маңызды практикалық міндеттерді анықтауда көрініс табатын оларды меңгеру қажеттілігі туындайды. Соның нәтижесінде студенттердің танымдық іс-әрекеті – жеке тұлғаның танымдық қызығушылығы мен қажетсінуін, белсенділігі мен ізденімпаздығын қамтитын танымдылық, еріктік, сезімталдық үдерістер мен мотивтер бірлігі нәтижесінде интеллектуалдық жеке қасиеттерінен көрінеді.

Студенттердің танымдық ізденімпаздығын қалыптастыру арқылы пәнге қызығушылығын арттыру, ізденуін, таным деңгейін жоғарылату, педагог шеберлігінің меңгеріп, басты мақсаттарға жетеді. Құзыреттілікке негізделген танымдық ізденімпаздығын енгізудің нәтижесі-студенттердің оқу процессіне жоғары дәрежеде қатысуы және олардың шығармашылық әлеуетін, креативтілік, интеллектуалдық мүмкіндіктерін дамыту болып табылады [7,220].

Зерттеушінің біліктерін дамытатын оқу материалының мазмұны мен қажетті көлемін игеруді көздейтін жан-жақты оқу жұмысынан да байқауға болады. Танымдық белсенділік өте маңызды күрделі құрылым ретінде өзінің психологиялық анықтамаларында көптеген тұжырымдарға ие.

Қорытынды. Танымдық белсенділік бұл— баланың оқуға, білімге деген ынта-ықыласының, құштарлығының ерекше көрінісі. Танымдық белсенділік деп – мотивациялық, тұлғалық, мазмұнды, амалдық және процессуалды-жігерлік бөліктерден тұратын тұлғаның интегралдық құрылымының сипаттамасын айтамыз. Танымдық белсенділіктің қозғаушы күші – қажеттілік. Қажеттілік тұлғаның белсенді әрекет жасауына әсер етеді. Сондықтан, ғалым-педагог тұлғасының психологиялық моделін жасау жөніндегі зерттеу жұмыстарын талдау талдай отырып, мұғалім-зерттеуші дайындауға мынадай психологиялық-педагогикалық шарттарды бөліп көрседі:

Мұғалім-зерттеушіге талап:

- кәсіби даярлығының жоғары деңгейде болуы;
- ғылыми және практикалық даярлығын ұштастыру;
- өз білімін үнемі жетілдіріп отыру.

Болашақ кәсіби маман зерттеушілер:

- ғылыми ұйымдастыру ұстанымын практикада қолдана білуге;
- байқағыштық, ғылымға қызығушылық, жоғарғы дәрежедегі танымдық қызығушылығының болуы;
- ізденімпаздығы, белсенділік, зерттеушілік сипаты, сыншылдық, шығармашылық-іздену бағыты;
- жаңашылдық, адамгершілік, сезгіштік, мақсаткерлік, шешімпаздық.

Оқу үрдісінде танымдық белсенділігін, ақыл-ой қабілеттерін дамытуда, оқуға қажетті біліктер мен дағдылар, алған білімнің саналылығы және біліктілігін қамтамасыз етуде заманауи инновациялық технологиялардың алатын орны ерекше. Студенттердің танымдық белсенділігін қалыптастыруда оқу материалдарының маңыздылығы дәрежесіне қарай оның құндылығын анықтай білу, сабақ беру мен оны ұйымдастыра білу қажет. Демек, педагогикалық жоғары оқу орныдарында студенттерді ғылыми-педагогикалық, зерттеушілік қызметке даярлау әлеуметтік-педагогикалық мәселеге айналып отыр, сондықтан оның теориялық және практикалық аспектілерін шешу жоғары мектеп педагогикасының объективті қажеттілікті дамыту керек.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын бекіту туралы: 2019 жылғы 27 желтоқсан № 988.

2. Наубаева Х.Т. Кәсіби даярлау үрдісінде танымдық іс әрекет мотивациясы // І.Жансүгіров атындағы Жетісу университетінің 50 жылдығына арналған «Болашақ ұрпағы: білім мен тәжірибесі мен болашағы» атты ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. Талдықорған: Имидждік саясат орталығы, 2022. - Б . 272.

3. Симбаева С. Белсенді оқу мен оқытуда қолданылатын әдістер. - Нұр- Сұлтан: «Тұран-Астана» университеті, 2019. - 133 б.

4. Таубаева Ш.Т.Иманбаева С.Т. Берикханова А.Е. Педагогика. – Алматы: ОНОН, 2017. - 340 б.

5. Байгереева А.Б. Оқушының танымдық әрекетін дамыту // «Педагогтың имидждік құзырлығы: теориясы, тәжірибесі және болашағы» атты Республикалық ғылыми-практикалық конференциясының еңбектері. Тараз: ТарМПИ, 2012. – Б. 44.

6. Пастухова П.П., Тарасова Н.В. Студенттер қызметінің оқу-зерттеу негіздері. – М.: Академия, 2014. – 160 б.

7. Омарова Р.С. Шығармашылық қызығушылықты қалыптастыру технологиясы: оқу әдістемелік құралы. – Ақтөбе, 2007. – 220 б.

REFERENCES

1. Qazaqstan Respýblıkasy Úkimetiniń qaýlysy. Qazaqstan Respýblıkasynda bilim berýdi jáne ғылымды damytýdyń 2020 - 2025 jyldarǵa arnalǵan memlekettik baǵdarlamasyn bekity týaly: 2019 jylǵy 27 jeltoqsan № 988.

2. Naýbaeva H.T. Kásibi daıarlaý úrdisinde tanymdyq is áreket motivatsııasy // I.Jansúgirov atyndaǵy Jetisý ýnıversitetiniń 50 jyldyǵyna arnalǵan «Bolashaq urpaǵy: bilim men tájiribesi men bolashaǵy» atty ғылыми-тајирibelik konferentsııa materialdary. Talıdyqorǵan: Imıdjdik saıasat ortalyǵy, 2022. - B . 272.

3. Sımbaeva S. Belsendi oqý men oqytýda qoldanylatyn ádister. - Nur- Sultan: «Turan-Astana» ýnıversiteti, 2019. - 133 b.

4. Taýbaeva Sh.T.Imanbaeva S.T. Berikhanova A.E. Pedagogika. – Almaty: ONON, 2017. - 340 b.

5. Baıgereeva A.B. Oqýshynyń tanymdyq áreketin damytý // «Pedagogtyń imıdjdik quzyrlyǵy: teoriıasy, tájiribesi jáne bolashaǵy» atty Respýblıkalyq ғылыми-практикалық konferentsııasynyń eńbekteri. Taraz: TarMPI, 2012. – B. 44.

6. Pastýhova P.P., Tarasova N.V. Stýdentter qyzmetiniń oqý-zertteý negizderi. – M.: Akademiıa, 2014. – 160 b.

7. Omarova R.S. Shyǵarmashylyq qyzyǵýshylyqty qalyptastyryú tehnologiıasy: oqý ádistemelik quraly. – Aqtóbe, 2007. – 220 b.

Автор для корреспонденции

***e-mail:** mahashova1964@mail.ru

Tel.: +7 70268110641

Махашова Патима Менлибаевна – магистр пед. н, старший преподаватель, Таразский региональный университет им. М.Х.Дулати; г. Тараз, Казахстан.

***e-mail:** Sabralieva1972@mail.ru

Tel.: +7 70268110641

Сабралиева Жанар Тузельбековна - магистр психологии, старший преподаватель, Таразский региональный университет им. М.Х.Дулати, Тараз, Казахстан.

Хат-хабарларға арналған автор

Махашова Патима Менлибаевна - пед.ғ.магистрі, аға оқытушы, М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, Тараз, Қазақстан Республикасы.

Сарыбаева Баян Жұмашқызы - пед.ғ.магистрі, аға оқытушы; М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті; Тараз қ., Қазақстан Республикасы.

The Author for Correspondence

Журнал «Қазақстанның жоғары мектебі. Высшая школа Казахстана.

Higher education in Kazakhstan» (HighEduJournal.kz) №1 (41) / 2023

Makhashova Patima Menlibayevna – Master of P.N., Senior lecturer, M.H. Dulati Taraz Regional University, Taraz, Kazakhstan.

Sabralieva Zhanar Tuzelbekovna - Master of Psychology, Senior Lecturer, M.H. Dulati Taraz Regional University, Taraz, Kazakhstan.